

occurrat objectum ad malum excitans, et hoc etiam pertinet naturalis oblivio præcepti affirmativi, quia, si memoriae occurret, forte quis per omissionem peccaret, et dum non occurrit, saltem per naturalem oblivionem vel ignorantiam invincibilem excusatur, etiamsi interim nihil boni operetur, vel etiamsi alias venialiter peccet. Et ad hunc ordinem auxiliorum pertinet illa specialis providentia Dei, qua ex certa scientia et electione permittit vel procurat homini mortem, eo tempore quo in gratia existens omnem futuram vel possibilem occasionem amittendi gratiam per mortem evitat. Quia hoc totum non fit per internam hominis illuminationem, inspirationem, vel cooperacionem, sed per extrinsecam providentiam et protectionem, removendo, vel applicando causas extrinsecas, prout ad tales Dei intentionem deservire possunt. Intrinseca vero auxilia sunt quæ intellectui, aut voluntati, aliisve potentis internis hominis divinitus infunduntur, ut actus bonos eliciat, et per illos vel affirmativa præcepta impleat, vel peccata contra negativa præcepta voluntarie et per actus positivos evitet, seu tentationes vincat; quorum auxiliorum necessitas ex dictis in 3, 4 et 5 lib. satis est per se clara.

6. *Secundum corollarium.* — Secundo, colligimus donum hoc perseverantiae non esse ejusdem collectionis (ut sic dicam), id est, non comprehendere eadem auxilia in omnibus qui salvantur. Hoc evidens est, quia hoc donum non in omnibus habet eosdem effectus; auxilia autem dantur propter effectus, et illis proportionata conferuntur; ergo collectio auxiliorum non est æqualis in omni perseverantiae dono. In quibusdam igitur hoc donum in solis auxiliis extrinsecis consistit, nimirum, in parvulis, qui non sunt in ea ætate capaces aliorum auxiliorum, sed per extrinsecam providentiam proteguntur, et ad finem sanctæ vitæ perducuntur. Solum potest cogitari, licet ad hanc perseverantiam non concurrent auxilia intrinseca ipsi parvulo, posse ad illam pertinere auxilia intrinseca data parentibus, vel ministris Ecclesiæ in ordine ad salutem talis parvuli. Sic enim Prosper, lib. 2 de Vocat. gent., c. 23, dicit habere parvulos hujusmodi auxilia per parentes, vel in parentibus. Verumtamen, si quis attente consideret, talia auxilia, licet sint intrinseca adulto, parvulo sunt extrinseca. Præterquam quod illa potius sunt ad primam justificationem in tali statu mors homini contingat; ergo sal-

primam gratiam per ministerium et diligenciam adulorum parvuli consequuntur, et ideo sanctæ cogitationes et auxilia quibus adultis inducuntur ad baptizandum infantem, ipsi parvulo data esse censentur ut justificantur; postquam autem justificatus est, talibus auxiliis etiam per alios non indiget ut in gratia perseveret, quia sive alii bene sive male operentur, semper ipse perseverabit, si præmatura morte rapiatur. Idemque locum habet in grandioribus quoad ætatem, si, vel perpetuo amentes fuerint, vel, si aliquando habuerunt usum rationis, illa post primam justificationem usi non sunt, sive quia non potuerunt, sive quia repente rapti sunt prius quam attenderent. Ac denique idem est in omnibus qui solum perseverarunt per puram carentiam negativam peccati mortalis, post comparatam gratiam sine positivo actu voluntatis; nam omnes isti indiquerunt extrinseca protectione, non tamen internis auxiliis quæ ad bene operandum dantur, cum supponamus illos sine boni operatione post primam justificationem perseverasse. In illis autem qui bene operando peccata cavent, donum perseverantiae auxilia intrinseca includit propter contrariam rationem. Unde etiam hæc differentia inter hæc auxilia notari potest, quod donum perseverantiae cum solis auxiliis extrinsecis inveniri potest, ut in parvulis et aliis quos diximus. Nam, licet in illis necessarius sit influxus physicus, quo gratia conservatur, qui dici potest intrinsecus homini habenti gratiam, non tamen censetur specialis nec distinctus ab ipsa gratia, cui debitus est, seu connaturalis. At vero e contrario non invenitur donum perseverantiae cum solis intrinsecis auxiliis sine extrinseca Dei protectione, tum quia per longum tempus non vitantur omnia peccata, moraliter loquendo, nisi intrinsecis auxiliis extrinseca conjungendo, quibus nimirum fit ut tentator vel omnino absit, vel remissius tentet, vel breviori tempore, vel ut pauciora objecta seu occasiones occurrant, aut leviora, et similia, quæ extrinsecus, et per solam ablationem causarum vel occasionum peccata impediunt; tum etiam quia, etiamsi tempus breve sit, semper est necessaria illa peculiaris providentia, qua fit ut homo tali tempore præscripto in gratia moriatur, nam ad hoc non tam voluntas hominis quam causæ naturales vel extrinsecæ concurrunt, quas Deus ita disponit vel convenire sinit, ut infallibiliter præscripto tempore, et in tali statu mors homini contingat; ergo sal-

tem hoc genus extrinsecæ protectionis cum auxiliis intrinsecis conjungendum est in his qui per proprios actus perseverant.

7. *Tertium corollarium, quod etiam secundæ tituli questioni respondet.* — Tertio, colligatur ex dictis quid addat hoc speciale perseverantiae donum ultra speciale auxilium sufficiens tantum, seu dans tantum posse perseverare, non tamen actualem perseverantiam. Nam imprimis addit illam singularem providentiam qua Deus decrevit imprimis custodire hominem in hac vita donec gratiam obtineat, ut in ea mori possit, ac deinde præcipere illum postquam illam obtinuit, antequam cadat; seu, quod perinde est, ita definire, ac providere vel permittere terminum vitæ ejus, ut non nisi in statu gratiæ illi eveniat. Hoc enim genus providentiae non habet Deus cum his qui non perseverant, licet eis auxilium quo perseverare possint concedat. Præterea addere potest multa auxilia extrinseca quibus aufert pericula peccandi, vel occasiones in quibus prævidebat Deus hominem fuisse peccatum, si occurrerent, et ipse sua speciali gratia illas evenire non permittit. Non quidem nego sæpe concedere Deum hoc genus gratiæ etiam multis, qui usque in finem perseveraturi non sunt, quia possunt aliquando similem gratiam orando impetrare; aliquando vero Deus suo arbitrio potest illam concedere propter alia consilia voluntatis suæ, licet electi non sint nec finaliter perseveraturi; nihil enim hoc repugnat et multis congruentibus rationibus fieri potest. Nihilominus certius est hoc genus auxiliij concedi perseverantibus, præsertim quando diu, et constanter, ac sine interruptione per aliquem lapsum usque ad mortem perseverant. Et præterea quando hæc gratia datur perseveranturis, maxime datur in eis occasionibus in quibus lapsus vitam æternam impediret, ut in fine vitæ ac mortis articulo, quia eis datur ex intentione efficaci perseverantiae eorum, quod in aliis non perseverantibus locum non habet.

8. *Efficacia perseveranti additur supra posse.* — Denique quando perseverantia fit per actus hominis perseverantis, addit supra protestatem perseverandi congruentiam et efficaciam auxiliorum. Nam, licet ei qui perseverare potest, non tamen est perseveratus, multa auxilia efficacia dentur, quibus sæpe sancte operatur et peccata evitat, non tamen dantur ei omnia auxilia efficacia quæ illi in præscientia divina ad perseverandum usque

in finem necessaria essent. Alteri vero, cui Deus vult perseverantiam donare, illa præparat efficacia auxilia quibus præscit usque in finem perseveraturum. Et hæc est magna gratia in quocumque auxilio efficaci collato cum sufficiente. Unde est longe maxima in collectione omnium auxiliorum quibus infallibiliter usque in finem perseverandum est, sive illa sint numero plura vel pauciora, aut in entitate physica magna vel minora, ut supra dixi. Quamvis ipsa dona perseverantiae usque in finem inter se comparando, sine dubio excellentius donum et majus beneficium est, quando hæc auxilia ad plures et meliores actus, ac denique ad moriendum in majori gratia efficaciora sunt. Statim vero inquirendum occurrit quid addat hoc auxilium efficax ad perseverandum supra auxilium tantum sufficiens ad perseverandum. Sed hæc quæstio coincidit cum illa quæ in libro 5 fuse discussa est. Unde qui docent auxilium efficax addere auxilium physice prædeterminans ex parte Dei, consequenter dicunt donum perseverantiae addere simile auxilium, vel potius cumulum talium auxiliorum, et multititudinem eorum proportionatam modo perseverantiae, scilicet per longius aut brevius tempus, aut per plures vel pauciores, aut etiam per unum actum. Nos vero consequenter et cum eadem proportione sentimus donum perseverantiae addere congruentiam vocationis, aut vocationum plurium, aut pauciorum, juxta perseverantiae diuturnitatem et perfectionem. Atque ita plane illud exponit Augustinus, in questione secunda ad Simplician., et libr. de Dono perseverant., capit. octavo et nono.

CAPUT VI.

UTRUM DONUM PERSEVERANTIE SIT EJUSDEM RATIONIS IN OMNIBUS, VEL ALIQUAM PARTITIONEM SEU DIVERSITATEM ADMITTAT?

1. *Alvarez opinio.* — Hanc quæstionem attigit P. Alvarez, disp. 107, et refert opinionem distinguentem duplex perseverantiae donum: unum, quo aliqui justi ita proteguntur, et præveniuntur, ut indeclinabiliter perseverent, ut fuit datum Apostolis et aliis in gratia confirmatis; aliud vero esse donum quo Deus solum dat homini perseverare, si velit, quod potius est posse perseverare, si velit, quod commune est omnibus justis, licet in quibusdam habeat effectum, et non in aliis, pro inata voluntate. Ex qua distinctione (inquit ille

auctor, num. 9) sequitur donum perseverantiae non esse ejusdem rationis in omnibus, quia potentia et actus diversæ rationis sunt; illa vero dona ita comparantur, ut unum det tantum posse, aliud det actum. Ipse autem putat assertionem hanc, quod donum perseverantiae non sit ejusdem rationis in omnibus, esse novam, et in Patribus et Theologis non inventam, imo eorum sensui repugnantem; et coincidere cum sententia Catherini, distinguens duos ordines salvandorum, unum, præelectorum ante prævisa merita, alium, eorum qui propter prævisa merita admittuntur ad regnum; nam his duobus ordinibus videntur duo illa dona perseverantiae respondere. Prius, dans indeclinabilem potestatem perseverandi ordini præelectorum; alterum, dans solam potestatem perseverandi, si velit, ordini posteriori eorum qui suo bono usu auxiliorum sine præelectione salvantur.

2. *Nonnulla supponuntur.* — *Conclusio.* — Nos vero imprimis supponimus ex dictis, interrogationem factam solum fieri de illo dono perseverantiae, quo salvatur et perseverat qui illud recipit. Jam enim diximus auxilium quo solum datur posse perseverare sine actu, licet revera donum gratiæ sit, non tamen dicere ac proprie perseverantiae donum, quia perseverantia actum dicit, non potestatem. Unde fit, et tanquam certum supponimus, donum perseverantiae usque ad finem non solum non dari omnibus justis, sed nec etiam dari omnibus diu perseverantibus, quia non omnes, multo tempore in gratia constanter permanentes, in gratia perseverant usque ad mortem, ut notum est. Igitur singulare illud donum perseverantiae usque in finem, illis omnibus et solis justis qui cum effectu salvantur donatur, juxta illud: *Qui perseveraverit usque in finem, hic salvis erit.* Deinde supponimus omnes salvandos esse prædestinatos ante præscientiam absolutam meritorum in eis futurorum; imo omnes etiam fuisse ante eamdem præscientiam efficaciter dilectos, et electos a Deo ad gloriam. Ex quibus duabus assertionibus primam ut certam, secundam ut probabiliorem supponimus; illas vero non amplius probamus, quia ad hunc locum non pertinent, et quia in superioribus lib. 5 tractatae sunt, et ex professo in lib. 2 de Prædestinatione. Hinc ergo concludimus donum perseverantiae, sicut est proprium salvandorum, ita etiam esse proprium prædestinatorum et præelectorum.

3. *Asserimus.* — Tertio, hinc etiam pro cer-

to habemus, cum Augustino, donum hoc perseverantiae non solum dare posse, sed etiam velle perseverare in his, quia sua voluntate perseverant. Quia non solum dat posse, sed etiam facere seu perseverare, ut prius diximus; sed illud facere non nisi voluntate fit; ergo ut det facere, necesse est ut det velle, non qualemque, sed absolutum et efficax. Explicatur amplius, nam dupliciter intelligi potest hoc velle perseverare: uno modo, ut sit unus actus particularis habens pro objecto ipsum perseverare generatim, seu confuse et absolute sumptum. Et hoc velle magis necessarium esse solet ad primam justificationem quam ad perseverandum in justitia jam obtenta. Nam ad justificationem a peccato in adultis, necessarium est propositum absolutum non peccandi de cætero, quod perinde est ac propositum perseverandi. Post gratiam vero obtentam, ille actus non est per se ac simpliciter necessarius ad perseverandum, quia si in singulis occasionibus quis velit efficaciter cavere peccatum, et occurrens præceptum servare, et in omnibus successive et continue id faciat, perseverabit, etiamsi non habeat illum actum universale. Et juxta hoc, cum velle perseverare dicitur esse necessarium ad perseverandum, sumitur pro omni velle particulari, quo actu perseveratur partialiter (ut sic dicam) per unumquodque velle particularis observationis alicujus præcepti, integre per omnia simul in discursu vitæ occurrentia. Ostendimus autem donum perseverantiae includere omnia auxilia necessaria, ut quis cum effectu velit in omni occasione præceptum occurrens servare; ergo donum perseverantiae dat velle perseverare, quatenus ad perseverandum necessarium est. Imo, si sub perseverantia includamus intrinsicum initium ejus quod a justificatione sumitur, etiam in his qui voluntate sua justificantur, donum perseverantiae includit auxilium dans voluntatem nunquam peccandi ad justificationem necessariam, quia Deus etiam in justificatione dat ipsum velle, ut in lib. 5 ostensum est. Quod si illa voluntas seu propositum efficax post justificationem iterum atque iterum fiat ut utilissimum ad perseverandum, vel ut in aliqua occasione necessarium, semper orientur ex auxilio dante ipsum velle, quia non potest fieri sine vocatione efficaci, vocatio autem efficax dat velle, ut in libr. 5 declaratum est. Unde etiam concluditur generalis ratio, quia omne auxilium efficax dat velle; sed donum hoc perseverantiae est au-

xilium efficax, seu potius est congrua successio auxiliarum efficacium; ergo dat velle perseverare modo explicato.

4. *Conclusio præcedentis doctrine de perseverantia finali.* — Unde concludimus donum perseverandi usque ad finem per proprios actus semper includere prævenientia auxilia, quibus homo indeclinabiliter ducitur et agitur divina gratia ut infallibiliter perseveret. Quæ fere sub his terminis est expressa sententia Augustini, libr. de Corrept. et grat., cap. 11 et 12, quam male tulerunt Semipelagiani, ut constat ex epistolis Hilarii et Prosperi ad Augustinum. Et nihilominus Augustinus eam semper constanter docuit, lib. de Prædest. Sanct. et de Dono persever., cap. 6, 7 et sequentibus. Et sequitur manifeste ex principiis positis, nam auxilium efficax præveniens agit et ducit voluntatem, ita ut indeclinabiliter seu infallibiliter se duci sinat, et consentiat, ac velit; hac enim ratione dicitur dare ipsum velle, ut lib. 5 dictum est; sed donum perseverantiae in hujusmodi auxilio vel auxiliis consistit, ut jam declaravimus; ergo hoc donum includit talia auxilia, idque generaliter convenit omni tali dono. Neque potest in hoc differentiam inter dona constituere, nisi qui tam prædeterminationem physicam, quam scientiam conditionatam, et divinam prædestinationem ante præscientiam absolutam meritorum negaverit. Nam qui ponunt prædeterminationem physicam ut necessariam ad bonum velle voluntatis, consequenter et a fortiori dicent per donum perseverantiae duci indeclinabiliter et infallibiliter voluntatem. Sed hunc modum non probamus, tum quia juxta illum non solum infallibiliter et indeclinabiliter, sed etiam inevitabiliter et necessitate quadam absoluta perseverabit qui perseverat; tum etiam quia non minori necessitate non perseverabit qui non perseverat, quia indeclinabiliter et inevitabiliter ducetur ad actus quibus non perseveratur; tum denique quia sine tali dono nullus habebit auxilium sufficiens ad perseverandum. Quæ tria ita possunt in hoc dono urgeri, sicut de auxilio efficaci voluntatis Dei salvandi homines per tale medium, scilicet, conservando illos in gratia indeclinabiliter pro tali vel tanto tempore usque ad mortem.

6. *Multiplex perseverantie concedenda modus.* — Nihilominus tamen sub aliis respectibus et rationibus potest aliqua varietas in hoc dono perseverantiae considerari, ratione cuius vere dici possit non omne donum perseverantiae esse omnino ejusdem rationis; nam, ex parte effectuum, quoddam donum perseverantiae dat voluntarie perseverare, aliud non voluntarie, sed quasi naturaliter seu necessario. Prior modus conceditur adulstis, ratione utentibus, qui per bona opera perseverant. Posterior conceditur parvulis, perpetuo amentibus, et aliis etiam adulstis qui-

bus post aliquam justificationem primam mors ita prædefinita est, ut sine ullo novo actu libero voluntatis illis eveniat. Quibus dici poterit voluntaria perseverantia quasi objective, ratione propositi non amplius peccandi, quod in sua justificatione habuerunt, non tamen active, ut nunc loquimur, quia non sua voluntate perseverarunt, sed per extrinsecam providentiam, ipsis nihil cooperantibus, in gratia usque ad mortem conservati sunt. Unde etiam distingui potest donum perseverantiae, nam quoddam dat posse, velle et perseverare, aliud vero dat tantum perseverare, non posse neque velle. Primum invenitur in his qui volentes perseverant, ut jam declaratum est; secundum autem invenitur in his qui perseverant non volentes, quia vel propriæ voluntatis non sunt capaces, vel eis tempus et locus ad utendum propria voluntate non conceditur. Iste enim licet habeant potestatem quasi passivam ad perseverandum, illam non habent ex dono perseverantiae, sed ex vi solius gratiæ habitualis illam habent, quatenus gratia de se perpetua est, nisi a contrario excludatur. Illud autem posse activum quod per auxilia gratiæ dari solet, istis non datur, quia vel absolute non sunt capaces, vel saltem non sunt pro tempore et loco in quo ad nullam piam cogitationem excitantur, et sine illa in gratia moriuntur, ut in multis violentis mortibus evenire potest. Et ideo istis etiam non datur velle perseverare modo explicato, quia ad sic perseverandum necessarium non est, imo nec possibile, supposito tali statu vel dispositione subjecti. Datur autem illis perseverare, quia veluti passive, vel per solam remotionem extrinsecam impedimentorum confertur.

7. *Dona perseverantiae diversa sunt etiam in entitate.* — Quare necesse est ut hæc dona perseverantiae aliquo modo diversarum rationum sint, etiam in suis entitatibus, (ut sic dicam). Nam donum illud quod dat velle, intrinsecum et reale donum est, ponens in homine perseverante divinas illuminationes, inspirationes, seu vocaciones congruas; aliud vero donum nihil reale aut positivum ponit in perseverante præter gratiam habitualem, et influxum conservativum ejus, qui, ut sæpe dixi, non pertinet ad specialia auxilia in ordine gratiæ, et ideo potius supponitur ad perseverantiae donum quam illi annumeretur; nam ille influxus communis est omnibus existentibus in gratia, et donum perseveran-

tiae ad hoc datur ut illa conservatio gratiæ duret et non auferatur. Et hoc etiam suadet secundum argumentum in capit. 4 relictum. Probat enim auxilium internæ inspiratio-nis et illuminationis, non omnibus qui usque ad finem perseverant esse necessarium, sed aliquibus donum divinæ protectionis sufficere, et ita posse secundum hanc considerationem hæc dona distingui. Unde fit etiam ut donum perseverantiae distingui possit secundum diversam supernaturalem. Nam quoddam esse potest in substantia mere naturale, ut est illud quod sine ullo actu perseverantis hominis suum consequitur effectum per solam ablationem occasionum peccandi, præveniendo etiam tempus mortis, vel usum rationis auferendo, vel ut hæc fiant permittendo, nam ista omnia possunt a Deo fieri sine productione alicujus entis supernaturalis, per solam providentiam specialem in ordine supernaturali, quæ, ordinata ad finem consequendæ salutis æternæ, magnum est gratiæ beneficium. Imo, etiam potest quis aliquo tempore perseverare per actus liberos suæ voluntatis sine novo dono, vel auxilio supernaturali in substantia, sed tantum in modo. Ut si infra illud tempus pro quo justus perseverat, non occurrat illi necessitas exercendi actus in substantia supernaturales, aut præcepta pro eo tempore ad illos obligantia; occurrant autem naturalia præcepta quæ necesse sit implere ad perseverandum in gratia; tunc enim donum perseverantiae compleri potest per auxilia specialia ordinis naturalis, quæ sufficient ad actus morales ordinis naturalis, quibus talia præcepta, implentur. At vero quando præcepta, quæ servanda occurunt, sunt de actibus in suo esse supernaturalibus, ut fidei, charitatis, etc., vel quando, licet moralia sint, cum talibus circumstantiis et temptationibus occurrant, ut sine fidei vel charitatis juvamine moraliter servari non possint, tunc donum perseverantiae, saltem ex parte, supernaturale erit in suo esse, quia talia sunt auxilia quæ ad hujusmodi actus necessaria sunt, ut in lib. 3 diximus.

8. *Donum prædictum in ratione gratuitu diversimode se habet.* — Addo præterea, si hoc donum perseverantiae in ratione doni gratuitu consideretur, sub eo respectu non esse ejusdem omnino rationis in omnibus. Nam quoddam donum ita est gratuitum, ut non solum præparatio ejus omnino gratuita fuerit, sed etiam collatio. Hujusmodi enim est illud quod datur infantibus et aliis, in qui-

Gerson. in serm. de Nativit. Mariæ, alphab. 59, litt. R et S, et sequitur Ekius, de Prædest., centur. 3, in princip. Estque probabile et verisimile etiam aliquos eximiæ sanitatis viros fuisse pro aliquo tempore in gratia confirmatos. Unde fit consequens per illud idem donum confirmationis perseverantiam in gratia recepisse; nam confirmatus in gratia, pro tempore pro quo confirmatus est, non peccat; qui autem non peccat, perseverat; ergo qui recipit donum confirmationis in gratia, per illud ipsum donum a fortiori perseverantiam recipit. At vero e contrario non omnes qui perseverant, recipiunt donum confirmationis in gratia; ergo donum perseverantiae quod recipiunt est alterius modi vel rationis, ab altero quod confirmatis donatur. Quæ autem, et qualis, vel quanta sit hæc diversitas, in alio capite inquiremus, quia longiori sermone indiget. Sine causa igitur negat dictus auctor posse in prædestinationis distingui hoc modo duplex donum perseverantiae: unum, quod solum Apostolis et aliquibus excellenteribus sanctis, aliud quod cæteris prædestinationis conceditur. Falsumque est hanc distinctionem in Sanctis Patribus non reperiri, vel formaliter vel æquivalenter. Quid enim frequentius docent Patres, et maxime Scholastici, quam dari aliquos electos qui in hac vita, vel tota, vel magna ex parte, confirmantur in gratia? Simul autem docent illud esse singulare donum, quod non omnibus justis qui salvantur conceditur, in quo satis significant esse illud donum distinctum a dono perseverantiae sine quo nemo salvatur; ergo in hac doctrina evidenter illa distinctio duplicitis doni perseverantiae continetur: unum, quod tantum est perseverantiae donum (ut sic dicam); aliud, quod non est tantum perseverantiae, sed etiam confirmationis beneficium; et hoc paucorum est, illud cæterorum prædestinationatorum.

9. *Duplex in adultis perseverantiae donum distinguitur.* — *Impugnatur Alvarez relatus, num. 1.* — Ultimo, potest optime distingui etiam in adultis per proprios actus perseverantibus duplex donum perseverantiae: unum, quo aliqui confirmantur in gratia; et aliud, quo perseverantiam sine confirmatione in gratia nonnulli, imo plerique accipiunt. Probatur distinctio, quia certum est Apostolos a die Pentecostes, et Paulum fortasse a die conversionis suæ, fuisse confirmatos, et de omnibus in utero sanctificatis idem sentit Gab. in 2, d. 20, a. 2, et de sancto Joseph idem sentit

— *Illatio Alvarez solvitur.* — Neque vero distinctio hæc similitudinem, vel affinitatem, aut umbram habet distinctio Catherini. Nam ille ita distinguit salvandos in duas classes, ut in una constitutus solos præelectos ante prævisa merita, quos solos vocat prædestinatos, et in non magno numero esse sentit; in alio vero reliquam turbam salvandorum collocat, et illos dicit non esse præelectos, et ideo nec prædestinatos vocat, nec ordinatos ad gloriam per media ex parte Dei efficacia seu infallibilia. Hæc autem doctrina, quam

nos etiam valde reprobamus, cum hac ultima distinctione a nobis proposita nullo modo conexa est. Quia non solum confirmationis donum, sed etiam solius perseverantiae finalis solis prædestinatis, et propriissime electis conferri censemus. Et præterea optime potest illud donum dari ut efficax medium et infallibile ex parte Dei, ut suam electionem efficacem exequatur, etiamsi non attingat illam perfectionem quam donum confirmationis in gratia singulariter habet; ergo ex distinctione talium donorum nullo modo sequitur altera distinctio in modo electionis vel prædestinationis divinæ. Denique quod ulterius infert dictus auctor, sequi donum perseverantiae non esse ejusdem rationis in omnibus, si intelligatur consequens, non esse ejusdem rationis quoad hoc ut unum det tantum posse, aliud etiam *relle*, negatur sequela, quia non solum confirmatio in gratia, sed etiam aliud donum, quod illum gradum non attingit, dat posse et velle, ut ostensum est. Illatio ergo in hoc sensu facta non procedit contra conclusionem quæ solum fuerat de distinctione doni confirmatorum, et doni quod sine confirmatione perseverantiam præbet. Si autem sequela procedat contra hunc modum distinctionis, optima erit illatio; negamus tamen esse contra communem Sanctorum consensum, in hoc sensu dicere donum perseverantiae non esse ejusdem rationis in omnibus electis; jam enim ostensum est quomodo in communi Patrum doctrina hoc sit fundatum. Imo addere possumus etiam in ipso dono confirmationis varietatem inveniri. Nam excellentius donum perseverantie et confirmationis datum est Beatissime Virgini quam cæteris confirmatis, nam illa in omni bono confirmata est, ita ut etiam a venialibus fuerit præservata; alii vero solum a mortalibus; que differentia sine magno excessu perfectionis in dono confirmationis et protectionis Virgini collato esse non potuit. De quo iterum in c. 8 sermo occurreret.

CAPUT VII.

UTRUM PERSEVERANTIE DONUM EX LIBERO ARBITRIO RECIPIENTIS PENEAT?

1. Alvarez opinio. — Primum fundamentum. — Secundum. — Hanc quæstionem fuisse tractat P. Alvarez, disput. 105, ubi valde exagit eos qui dicunt efficaciam doni perseverantiae ex libera hominis cooperatione

dependere, quia sine illa rationem doni perseverantiae non haberet. Itaque opinio ejus est donum perseverantiae in sua efficacia nullo modo dependere a cooperatione liberi arbitrii, etiam ut a conditione vel sub quacumque alia ratione. Movetur sequentibus testimoniis et rationibus. Primo, quia donum perseverantiae non potest esse nisi a Deo, ut docet Concilium Tridentinum, sess. 6, c. 43; ergo non pendet a libero arbitrio. Probatur consequentia, quia alias posset aliunde haberi quam a Deo solo. Secundo, quia aliud est perseverare, aliud donum perseverantiae; comparantur enim sicut actus secundus et principium ejus, nam perseverare fit per actus hominis qui prodeunt a dono perseverantiae; ergo, licet perseverare pendeat a libero arbitrio, nihilominus ipsum perseverantiae donum, quod a solo Deo infunditur, præveniendo ipsum liberum arbitrium, non potest ab illo pendere. Probatur consequentia, quia causa non pendet ab effectu, nec prius a posteriori; sed donum hoc est causa perseverandi, et prævenit liberum arbitrium ut perseveret, nam ad auxilia præventionis pertinet; ergo.

2. Tertium fundamentum. — Tertio, donum perseverantiae tale est ut contumaci hominis voluntate amitti non possit; ergo neque ipsum neque efficacia ejus pendet a libero arbitrio. Antecedens est Augustini, de Dono perseverant, c. 4 et 6 ac multis sequentibus, et lib. de Corrept. et grat., capite 12, idem dixerat. Contra quam sententiam insurrexerunt Massilienses, dicentes, *quidquid donatur prædestinatis posse ab eis propria voluntate vel amitti, vel retineri*, ut refert Hilarius, in epist. ad Augustinum, et nihilominus ab Augustino refelluntur. Idemque sentiebat Vitalis, quem idem Augustinus reprehendit, epist. 107 ad ipsum. Et probari facile potest ex distinctione inter hoc donum et illud quod non dat perseverare, sed tantum posse. Sequela vero probatur, quia si hoc donum in sua efficacia a libertate hominis penderet, posset non habere effectum, si homo vell. Unde addit Hilarius, in dicta epistola contra Massilienses: *Falsum dixissent, si putarent verum, eam quosdam perseverantiam percipisse, ut nisi perseverantes esse non possent.*

3. Quartum fundamentum. — Quarto, quia donum perseverantiae tale est, *ut det homini habere in fide (viva) liberrimam, fortissimam et invictissimam voluntatem*; ergo efficacia ejus non pendet a libera hominis voluntate. Antece-

dens est August., lib. de Corrept. et grat., ubi illud probat ex verbis Christi, Luc. 22: *Ego rogavi pro te, Petre, ut non deficiat fides tua*, sic ea inducens: *An audebis decere, etiam rogante Christo, ne deficeret fides Petri, defecturam fuisse, si Petrus eam deficere voluisse, id est, si eam usque in finem perseverare voluisse? Quasi aliud Petrus ullo modo vellet quam pro illo Christus rogasset, ut vellet? In quibus verbis sentit Augustinus, tale esse perseverandi donum, ut non possit voluntas aliud velle quam quod ipsum donum facit velle. Et eamdem doctrinam repetit Augustinus, in c. 12, ubi specialiter notanda sunt illa verba: *Christo sic eos ponente (scilicet, Apostolos) ut eant, et fructum afferant, et fructus eorum maneant, quis audeat dicere: Forsitan non manebunt, et infra: Ipse dat perseverantiam, qui statuere potens est eos qui stant, ut perseverantissime stent, vel restituere qui ceciderunt.**

Consequentia vero probatur eodem modo quo probata est in argumento præcedenti, quia quod pendet a libero arbitrio potest ab illo impediiri.

4. Quintum fundamentum. — Sextum. — Quinto, quia alias, si hoc donum a nostra voluntate penderet, gratia ejus non regeret ac duceret voluntatem, sed potius esset pedissequa liberæ voluntatis, et ita gratia hujus magni doni subjiceretur voluntati, et obedientiæ humanæ, et non subjiceret sibi humanam voluntatem, quod videtur in Concilio Araucano damnatum, et ab Augustino frequentissime. Sexto, quia si hoc donum perseverantiae proprium prædestinatarum a libero arbitrio penderet, non daret illis perseverare, sed tantum posse, ita ut ipsum perseverare pendeat a libero arbitrio; quod si non perseverant, ex culpa illorum procedat. Consequens est falsum, quia alias non esset excellentius perseverantiae donum quod nunc datur prædestinatis, quam illud quod Adamo in statu innocentiae datum est, contra Augustinum, dicto 11, de Corrept. et grat.

5. Exponitur quæstio præsens. — Supponendum primo. — Hæc quæstio eamdem difficultatem attingit, quæ supra de auxilio efficaci tractata est; tamen quia in hoc dono peculiariter urget ab auctoribus physicæ prædeterminationis, necessarium visum est doctrinam superiorum datam ad hoc donum dilucide et breviter applicare, et ob eamdem causam præcedentia argumenta ut distincta proposui, quamvis omnia unum sint, quia ita fere proponuntur a dicto Theologo, et ne videamur

aliquam difficultatem subterfugere. Ante omnia vero ea in quibus convenimus separanda sunt, ut punctum controversiae attingamus. Et imprimis suppono hic non esse questionem de illa perseverantia quæ sine actibus hominis perseverantis obtinetur, nec de dono per quod præstatur. Nam illud sine dubio non pendet a libero arbitrio, neque in suo esse, qualemcumque illud sit, quia non fit effective ab homine, sed a solo Deo, seu ab ejus protectione extrinseca, ut declaravi; neque quoad illius donationem vel collationem, quia non datur propter aliquam dispositionem liberam recipientis; nec denique quoad ipsum perseverare actualiter, quia hoc non fit in his personis per actus positivos, nedium liberos, sed fit per solam carentiam seu negationem novæ culpæ, quæ in eis libera non est, ut declaravi. Quæstio ergo est de dono quo perseverat justus adulitus per proprios actus.

6. Supponendum secundo. — De quo supponimus secundo ut certum, donum hoc non tollere libertatem in illis actibus per quos perseveratur. Ita docet dictus auctor in sua conclus. 3, et optime probatur ex illo Ecclesiast. 41: *Qui potuit transgredi, et non est transgressor*; nam sine dubio hoc maxime de perseverantia dictum est; ergo donum perseverantiae non aufert ab illo peccandi libertatem. Ideoque merito dixit Prosper, libro secundo de Vocat. gent., capit. 27, in principio, quod Deus, *ad obedientium sibi ipsum velle sic donat, ut etiam a perseverantibus illam potestatem, quæ potest nolle, non auferat*. Denique eadem est ratio de hoc dono et de quocumque speciali auxilio efficaci præveniente, quia hoc donum non est nisi cumulus talium auxiliorum, ut explicatum est.

7. Tandem supponenda est quadruplex hujus doni distinctio. — Assertio prima hac in dubitatione. — Tertio, tria vel quatuor sunt in hoc dono distinguenda: unum est substantia seu entitas illius, prout in nobis physicæ fit; secundum est collatio illius, quatenus aliquo morali modo potest a nobis pendere; tertium est efficacia illius, quam subdistinguere possumus, et in hoc tertio loco efficaciam in actu primo intelligere, quæ non est nisi virtus activa ipsius doni, et quarto loco ponere efficaciam in actu secundo, quæ est actualis influxus in actu quo homo perseverat. Unde possumus etiam addere ipsum effectum talis doni, qui est actu perseverare, et proprie dicunt perseverantia ipsa actualis. Igitur de primo istorum nulla est controversia. Nam